

Procedura de sistem pentru comunicarea si soluționarea conflictelor de interes si a incompatibilităților

Contents

Scop.....	2
Domeniul de aplicabilitate	2
Cadrul legal	2
Reglementari internationale	2
Legislatie primara.....	2
Reglementari interne	2
Conflictul de interese in UBB	3
Conflictul de interese in activitatea didactica, de cercetare si administrativa.....	3
Conflictul de interese in procedurile de achiziții publice.....	4
Grade de rudenie si afinitate	7
Procedura de comunicare, soluționare si monitorizare a conflictelor de interese si a incompatibilităților	8

Scop

Prezenta procedură de sistem este elaborată pentru raportarea și soluționarea conflictelor de interese și a incompatibilităților de către personalul din UBB

Comisia de etică a UBB, Decanatele facultăților în colaborare cu **Comisia de monitorizare a controlului intern managerial a UBB** sunt responsabile pentru elaborarea, aducerea la cunoștință și implementarea acestei proceduri în conformitate cu Standardul 9-Proceduri din OSGG nr.600/2018.

Domeniul de aplicabilitate

Procedura se aplică întregului personal din universitate (inclusiv celor din instituțiile în care desfășoară activități conexe) care, în exercitarea anumitor atribuții, se poate afla în potențiale situații de conflict de interese sau incompatibilități.

Cadrul legal

Reglementari internaționale

- Convenția civilă asupra corupției, adoptată la Strasbourg la 4 noiembrie 1999, ratificată de România prin Legea nr.147/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 18 aprilie 2002.
- Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.903 din 5 octombrie 2004.
- Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.903 din 5 octombrie 2004.

Legislație primară

- Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției – art. 70, 71, 76, 79 și art. 111 – cu modificările și completările ulterioare;

Reglementari interne

- Carta UBB
- Codul de etică și deontologie profesională al UBB
- Regulamentul Comisiei de etică

- Ghid pentru combaterea discriminării al UBB
- Mecanisme de monitorizare a eticii universitare

Conflictul de interese in UBB

Conflictul de interese in activitatea didactica, de cercetare si administrativa

Conform Codului de etica si deontologie al UBB (art.14), integritatea membrilor comunității universitare este esențială pentru desfășurarea în condiții optime a activității didactice și de cercetare. Fiecare membru al comunității universitare este dator să se preocupe de evitarea oricăror situații susceptibile să creeze îndoieli cu privire la integritatea sa, în primul rând a *conflictelor de interese*.

Conflictul de interese este definit in art.15 astfel: există un conflict de interese atunci când interesele personale ale unui membru al comunității universitare (cadru didactic sau de cercetare, student, membru al personalului administrativ) intră în conflict cu obligațiile decurgând din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligații.

Codul detaliază apoi anumite situații de conflicte de interese între diferite categorii de personal al UBB. Astfel, conform art.16, în sfera relațiilor cadru didactic - student constituie încălcări ale obligației de integritate, care sunt bazate în subsidiar și pe ideea că astfel de situații determină automat și un conflict de interese pentru activități viitoare desfășurate de către aceste categorii de personal: a) pretinderea sau acceptarea de favoruri de orice natură, inclusiv sexuală; b) pretinderea sau acceptarea de cadouri sau alte foloase materiale; c) împrumutul de bani între cadrul didactic și studenți; d) prestarea de către cadrul didactic a unor activități remunerate în favoarea studentului, a soțului/ soției acestuia ori a unei rude până la gradul III; e) prestarea de către student a unor activități remunerate sau neremunerate în favoarea cadrului didactic, a soțului/soției acestuia ori a unei rude până la gradul III; f) obținerea de liberalități din partea studentului sau a rudelor acestuia până la gradul III inclusiv.

Art. 17 din cod se referă la conflictul de interese cu ocazia examinării - examinarea de către un cadru didactic a unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cu care cel ce decide are o relație de afecțiune sau o relație contractuală cu excepția relațiilor contractuale de cercetare academică este de natură să creeze o impresie de favoritism în rândul celorlalți studenți.

Codul precizează și **procedura** de urmat în aceste cazuri, și anume pentru evitarea acestei situații se impune formularea de către cadrul didactic în cauză a unei declarații de abținere: a) atunci când există alte cadre didactice de aceeași specialitate, examinarea studentului se face de către un alt cadru didactic, numit de către directorul de departament sau decan, după caz; b)

în cazul în care nu este posibilă înlocuirea, se va numi un alt cadru didactic, având o specialitate cât mai apropiată, pentru a-l asista pe titularul disciplinei la examinarea studentului respectiv.

Art. 24 prevede un set distinct de conflicte de interese, si anume când a) o persoană decide acordarea unui premiu sau a unei distincții în favoarea unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cu care cel ce decide are o relație de afecțiune sau o relație contractuală cu excepția relațiilor contractuale de cercetare academică; b) este scos la concurs un post în perspectiva ocupării acestuia de către o persoană aflată în relația prevăzută la lit. a) cu directorul departamentului ori compartimentului la care este arondat postul sau cu o persoană din cadrul acestuia ce poate influența decisiv rezultatul concursului; c) o persoană deține mai multe funcții în cadrul Universității, iar interesele pe care trebuie să le apere în considerarea fiecărei funcții nu converg; d) o persoană din Universitate angajează sau participă la angajarea contractuală a unității pe care o conduce în favoarea unei firme aparținând în tot sau în parte unei persoane cu care se află într-o relație dintre cele menționate la lit. a); e) un student este angajat sau inclus într-un program de tip internship la o firmă sau altă organizație aparținând cadrului didactic examinator sau unei persoane dintre cele arătate la lit. a), sau la care aceasta ocupă o funcție de conducere executivă.

Conflictul de interese in procedurile de achiziții publice

Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice stipulează în art. 58 ca pe parcursul aplicării procedurii de atribuire, autoritatea contractantă are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni, identifica și remedia situațiile de conflict de interese, în scopul evitării denaturării concurenței și al asigurării tratamentului egal pentru toți operatorii economici.

Art. 59 definește conflictul de interese specific acestor proceduri, si anume „orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea ori independența lor în contextul procedurii de atribuire” .

Art. 60 prezintă câteva situații potențial generatoare de conflict de interese, si anume orice situații care ar putea duce la apariția unui conflict de interese în sensul **art. 59**, cum ar fi următoarele, reglementate cu titlu exemplificativ: **a)** Participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a persoanelor care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători sau subcontractanți propuși ori a persoanelor care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși; **b)** Participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane care este soț/soție, rudă sau afin, până la

gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși; **c)** Participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constată sau cu privire la care există indicii rezonabile/informații concrete că poate avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se află într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare; **d)** Situația în care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/terțul susținător are drept membri în cadrul consiliului de administrație/organului de conducere sau de supervizare și/sau are acționari ori asociați semnificativi persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire; **e)** Situația în care ofertantul/candidatul a nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

În cuprinsul **art. 3, lit. II)** din **Legea nr. 98/2016** persoanele cu funcții de decizie sunt definite ca fiind „conducătorul autorității contractante, membrii organelor decizionale ale autorității contractante ce au legătură cu procedura de atribuire, precum și orice alte persoane din cadrul autorității contractante ce pot influența conținutul documentelor achiziției și/sau desfășurarea procedurii de atribuire”.

UBB se angajează să respecte întocmai aceste prevederi, atât în planificarea achizițiilor publice, la numirea comisiei de evaluare, cât și pe parcursul evaluării ofertelor, atribuirii contractelor și apoi pe parcursul implementării acestora.

Orice abateri de la aceste reguli pot fi sancționate atât pe baza Legii 98/2016 cât și pe baza Codului etic al UBB, ca încălcări ale prevederilor privind conflictul de interese.

Incompatibilități

Cu privire la comisiile de examinare, **art.18 din Codul etic** precizează că se interzice includerea în orice comisie de concurs sau de evaluare din cadrul Universității a unei persoane aflate în situația descrisă la **Art. 17** cu unul dintre candidați. În măsura în care incompatibilitatea nu era cunoscută la momentul numirii comisiei, cadrul didactic în cauză are obligația de a se abține și a solicita înlocuirea sa din comisie.

La nivel de studii doctorale, **art. 19** interzice acceptarea de către un conducător de doctorat a îndrumării unui doctorand aflat cu el în relația prevăzută la **Art. 17**.

Incompatibilitățile privitoare la ocuparea funcțiilor de conducere sunt detaliate în Art. 20 din Codul etic:

Astfel, funcțiile dintr-o instituție de învățământ superior, aflate într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională, se află în relație de incompatibilitate, în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 și nu pot fi ocupate concomitent de către soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, după cum urmează:

a) președintele Senatului universității cu rectorul, prorectorii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale particulare, directorul Consiliului pentru studiile universitare de doctorat, decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților instituției de învățământ superior, conducătorii structurilor permanente sau temporare aflate în subordinea directă a președintelui Senatului universității și, acolo unde există, conducătorii liniilor/secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale.

b) rectorul cu prorectorii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, directorul Consiliului pentru studiile universitare de doctorat, decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților instituției de învățământ superior și, acolo unde există, conducătorii liniilor/secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale;

c) prorectorul și directorul Consiliului pentru studiile universitare de doctorat cu decanii, prodecanii, președintele consiliului de administrație, în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților aflate în subordonarea prorectorului sau directorului respectiv și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale subordonate prorectorului sau directorului respectiv;

d) membrii consiliului de administrație cu decanii, prodecanii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, directorul general administrativ, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților instituției de învățământ superior și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale;

e) directorul general administrativ cu decanii, prodecanii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, cu persoanele cu funcții de conducere în cadrul departamentului / serviciilor tehnico-administrative și cu personalul aflat în subordine;

f) decanul cu prodecanul facultății respective, directorii de departamente din cadrul facultății respective, conducătorii școlilor doctorale subordonate facultății respective, conducătorii unităților subordonate facultății respective și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale din cadrul facultății respective;

g) prodecanul cu directorii de departamente din cadrul facultății respective, conducătorii școlilor doctorale subordonate facultății respective, conducătorii unităților subordonate facultății respective și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale din cadrul facultății respective;

h) directorul de departament cu conducătorii unităților subordonate departamentului respectiv și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale din cadrul departamentului respectiv;

i) conducătorul școlii doctorale cu conducătorii unităților subordonate școlii doctorale respective;

j) conducătorul de doctorat cu studenții-doctoranzi conduși de acesta.

De asemenea, orice persoană se află în incompatibilitate cu calitatea de membru într-o **comisie de evaluare, de contestație, de concurs sau de promovare** având ca obiect evaluarea activității profesionale și/sau științifice a unui angajat al instituției de învățământ superior cu care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv. Prezența ca membru în următoarele structuri colective de conducere nu generează incompatibilități în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011: a) senatul universitar; b) consiliul facultății; c) consiliul departamentului; d) consiliul pentru studiile universitare de doctorat; e) consiliul școlii doctorale.

În cadrul unui **departament** definit conform art. 133 din Legea educației naționale nr. 1/2011, se află în relație de incompatibilitate în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației nr. 1/2011, și nu pot fi ocupate concomitent de persoane care se află unul/una față de celălalt/cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională directă la orice nivel, funcțiile didactice de profesor, conferențiar, lector/șef de lucrări, asistent care desfășoară activități didactice aferente aceleiași discipline sau unități didactice (curs) din planul de învățământ al unui program de studii universitare sau al unui program postuniversitar, respectiv cursuri, seminare/lucrări de laborator asociate disciplinelor din planul de învățământ gestionat de același departament.

Grade de rudenie si afinitate

Conform art. 405-407 din Legea nr. 287 din 17 iulie 2009, republicată, privind Codul civil, exista următoarele grade de rudenie și de afinitate.

Gradul de rudenie se aplică după cum urmează: - gradul I: părinți și copii; - gradul II: frații, bunici și nepoti; - gradul III: unchiul/mătușa și nepotul de frate; - gradul IV: verii primari.

Relația de **afinitate** apare între un soț/soție și rudele celuilalt soț/soție. Gradul de afinitate este luat în calcul astfel: - gradul I: socrii și nora/ginere; - gradul II: cumnatele și cumnații; - gradul III: unchiul și soția nepotului de frate; - gradul IV: verii, soții și soțiile acestora.

Procedura de comunicare, soluționare și monitorizare a conflictelor de interese și a incompatibilităților

Conform Art. 25 din Codul etic al UBB, în orice situație de conflict de interese persoana în cauză are obligația de a încunoștința, de preferință în scris, pe superiorul ierarhic cu privire la existența conflictului de interese și a se abține de la implicarea în luarea oricărei decizii în care ar avea sau ar putea crea aparența că are un interes personal.

Dacă superiorul ierarhic este implicat în conflictul de interese sau incompatibilitate, sesizarea este adresată următorului superior ierarhic în universitate.

Dacă sesizarea vizează rectorul sau prorectorii, sesizarea se adresează direct Comisiei de etică sau Ombudsman-ului.

Monitorizarea respectării regulilor referitoare la situațiile conflictuale sau de incompatibilitate este asigurată prin:

- (1) sesizările punctuale adresate Comisiei de etică și rezolvate conform procedurii de soluționare a conflictelor etice, sau prin
- (2) sesizări *in abstract* cu privire la existența unor probleme sistemice, care vor fi investigate *ca practici ne-etice*, și nu cu privire la persoane, fiind finalizate cu un raport asupra deficiențelor sistemice constatate.

Pentru ambele variante, Comisia de etică poate recurge la investigații proprii de natură documentară, la interviuarea unor membri ai corpului didactic sau de cercetare al UBB, la invitarea unor persoane să-și exprime opinia în scris sau consemnată în scris.

Un rol important în identificarea, comunicarea și soluționarea situațiilor de acest gen revine facultăților, prin decani, consiliul profesoral și șefii de departament. Astfel conform Codului etic al UBB, sesizarea Comisiei de etică se face după ce s-a epuizat căile de atac ierarhice disponibile și posibile.

În situația identificării unei situații care ar putea fi catalogată ca fiind un conflict de interese, decanii, șefii de departament sau conducătorii structurilor administrative ale UBB vor sesiza de îndată superiorul direct al persoanei care se află într-un conflict de interese potențial recomandând, dacă este cazul, măsuri de evitare a conflictului de interese potențial /actual,

după caz, ca de exemplu înlocuirea respectivei persoane pentru sarcina/decizia în care ar putea intra în conflict de interese.

În cazul în care aceste recomandări nu se implementează în termen rezonabil raportată la circumstanțele cazului, Comisia de etică va investiga abaterea de la normele de etică.

Comisia de etică universitară analizează și soluționează plângerile privind abaterile de la etica universitară, inclusiv conflictele de interese și incompatibilitățile, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie universitară al UBB.

Astfel de proceduri trebuie să ofere cadrelor didactice și de cercetare asistență confidențială și informală pentru rezolvarea amiabilă a situațiilor de conflicte de interese și incompatibilități în scopul promovării unui tratament corect și echitabil în cadrul instituției și ameliorarea calității mediului de lucru în ansamblu. Prin urmare, în cadrul Comisiei de etică funcționează instituția Ombudsman-ului universitar, factor de mediere și rezolvare amiabilă a disputelor academice bazat pe un mecanism confidențial, independent, informal și neutru. Acesta va avea și obligația monitorizării modului în care se aplică regulile de evitare a conflictelor de interese și a incompatibilităților și va putea supune atenției Comisiei de etică acele cazuri în care mijloacele alternative de soluționare a disputelor nu au dat rezultate, va putea face propuneri de autosesizare a Comisiei, va putea propune elaborarea de ghiduri sau studii de caz individuale în care regulile să fie explicate și diseminate în rândul comunității academice.

Comisia de etică și Ombudsmanul universitar monitorizează aplicarea măsurilor recomandate și decizia cu risc de apariție a conflictului de interese.

Raportul anual al Comisiei de etică va conține recomandări rezultând din activitatea de soluționare a sesizărilor privind conflicte de interese și incompatibilități, care constituie exemple de riscuri sau de bună practică, după caz, pentru comunitatea academică universitară.

Comisia de etică va elabora studii de caz care să exemplifice rezolvarea unor situații concrete și metode prin care încălcările regulilor etice în cercetare poate fi evitată.

Comisia de monitorizare a controlului intern managerial a UBB elaborează și prezintă rectorului spre aprobare: - analiza de risc privind apariția conflictelor de interese sau incompatibilităților; - raportul anual de control pentru sesizarea timpurie a conflictelor de interese, potențiale sau actuale; - planul de măsuri recomandate pentru evitarea și prevenirea unor conflicte de interese actuale, atunci când Comisia de etică sesizează situații care ar putea fi catalogate ca fiind conflicte de interese potențiale.; - raportul anual de control pentru sesizarea timpurie a conflictelor de interese, potențiale sau actuale; - planul de măsuri recomandate pentru evitarea și prevenirea unor conflicte de interese actuale, atunci când Comisia de etică sesizează situații care ar putea fi catalogate ca fiind conflicte de interese potențiale.